

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn i Ljungbyholmsskolan
i Kalmar kommun

Rektorn vid
Ljungbyholmsskolan

Kalmar kommun
Box 611
39126 Kalmar

Tillsyn i Ljungbyholmsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Ljungbyholmsskolan och Kalmar kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. I underlaget ingår också de elevenkäter Skolinspektionen genomförde våren 2010.

I Ljungbyholmsskolan når flertalet av eleverna de nationella målen men det finns elever på skolan som inte bedöms nå målen i alla ämnen. Skolan måste därför förbättra möjligheten för samtliga elever att nå alla mål genom att bland annat ge stödundervisning i alla ämnen och utveckla arbetet med att individanpassa undervisningen. Förutsättningarna att öka måluppfyllelsen i Ljungbyholmsskolan är goda, då skolan har tillgång till lärare som är utbildade för den undervisning de bedriver. För att skapa förutsättningar för att förbättra kunskapsresultaten måste rektorn se till att skolans resultat följs upp och analyseras.

Rektorn måste också vidta åtgärder så att undervisningen i samtliga ämnen med tydlighet riktas mot de nationella kursplanernas mål och att elevernas kännedom om kunskapsmålen ökar liksom deras inflytande i undervisningen.

Skolinspektionen har i tillsynen av Ljungbyholmsskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen. (Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, 2.2 Kunskaper)
- Rektor tillser inte att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen. (Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, 2. Mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg, Förordning om kursplaner för grundskolan SKOLFS 2000:135)
- Individuella utvecklingsplaner upprättas inte enligt förordningens krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. (2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.8 Rektors ansvar, Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.)
- Rektorn och lärarna klargör inte kunskapsmålen för eleverna. (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag)
- Rektorn och lärarna arbetar inte aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad. (4 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)
- Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte författningens krav. (14 a kap. 8 § skollagen)
- Rektorn har inte säkerställt att alla elever erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar. (Bilaga 3, skollagen)
- Skolan utarbetar inte åtgärdsprogram i alla ämnen. (5 kap. 1 § grundskoleförordningen)
- Skolan ger inte särskilt stöd i alla ämnen. (4 kap. 1 § skollagen, 5 kap. 4 § grundskoleförordningen)

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Kalmar kommun har ansvar för att Ljungbyholmsskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Kalmar kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Kalmar kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Rut Hård af Segerstad och undervisningsråden Anders Kennberg och Christina Aro Östgren deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Anette Bergstrand
Utredare/föredragande

Bilagor:

- | | |
|-----------------|---|
| Bilaga 1 | Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan |
| Bilaga 2 | Tillsynsprotokoll och bedömningar för Ljungbyholmsskolan |

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kalmar kommun under läsåret 2010/2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Ljungbyholmsskolan den 18 januari 2011. Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett kommunbeslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Ljungbyholmsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Ljungbyholmsskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Inför Skolinspektionens besök har elever i årskurs 5 besvarat en enkät våren 2010. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Ljungbyholmsskolan

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	30
Grundskola årskurs 1–6	185

Källa: Skolans egna uppgifter 2011-01-18

Ljungbyholmsskolan ligger i tätorten Ljungbyholm i Södermöre kommun i Kalmar kommun. Styrelse för utbildningen är Södermöre kommunalnämnd och det operativa ansvaret har Södermöre kommunalförvaltning.

På skolan finns en förskoleklass och en till två parallella klasser i årskurserna 1–6. Personal och elever är indelade i två arbetslag: ett arbetslag för förskoleklass till och med årskurs 3 och ett arbetslag för årskurserna 4–6. Klasserna är åldershomogent sammansatta. Verksamheten leds av en rektor och en biträdande rektor. Undervisningen bedrivs i flera närliggande byggnader och för eleverna i årskurs 5 och 6 används lokaler i en byggnad som är gemensam med Södermöreskolan som bedriver undervisning för årskurs 7–9.

Ljungbyholmsskolans verksamhet omfattar förutom grundskolan och förskoleklass även skolbarnsomsorg. Skolbarnsomsorgen inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskild verksamhetsrapport.

Tillsynsprotokoll för Ljungbyholmsskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper



Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag



Lärarnas bedömning och utvärdering



Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering



Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande



Tillit till elevens förmåga



Trygghet och studiero



Enskild elevs rätt

Bedömning



Undervisningstid och val



Särskilt stöd



Studie- och yrkesvägledning



Avgifter



Rektorns beslutsfattande



Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

I samband med Skolinspektionens tillsyn har rektorn på uppmaning gjort en sammanställning av elevernas måluppfyllelse våren 2010 i ämnena matematik och svenska för årskurs 3 och i samtliga ämnen för årskurs 5. Av denna sammanställning framgår att alla elever inte når de nationella målen. I årskurs 3 nådde 91 procent av eleverna målen i svenska och 97 procent nådde målen i matematik. I årskurs 5 var det mellan 4 och 19 procent av eleverna som inte bedömdes nå målen i ämnena engelska, fysik, idrott och hälsa, matematik, kemi och svenska. Lägst måluppfyllelse var det i engelska där 81 procent av eleverna nådde målen. I övriga ämnen bedömdes måluppfyllelsen i årskurs 5 vara 100 procent.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn tillser inte att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, 2. Mål och riktlinjer och 2.7 Bedömning och betyg

Förordning om kursplaner för grundskolan (SKOLFS 2000:135), Inledning

Motivering:

Ljungbyholmsskolans lärare har utbildning för den undervisning som de i huvudsak bedriver men trots detta framgår av tillsynen att det finns lärare som inte tydligt arbetar utifrån de nationella målen. Av lärarintervjun framkommer att det varierar bland lärarna hur de ser på kursplanens bindande föreskrifter. Några lärare uppger att deras uppdrag innehåller för många ämnen och mål att de därför undervisar mer utifrån tradition och beprövad erfarenhet. Av lärarintervjun framgår vidare att det finns lärare som inte säkert stämmer av elevernas kunskapsutveckling i de olika ämnena utifrån

målen i kursplanen. Lärare uppger bland annat att det i så fall skulle behövas alltför många prov.

På Ljungbyholmsskolan finns ett antal elever med annat modersmål än svenska som enligt rektorns beslut ska läsa enligt kursplanen för svenska som andraspråk istället för svenska. Dessa elever undervisas både i en egen grupp av en lärare i svenska som andra språk och i ordinarie klass av sin klasslärare. Det finns dock en osäkerhet hos klasslärarna avseende vilken kursplan som gäller för elevernas undervisning.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen utarbetas inte enligt förordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt förordningen ska den individuella utvecklingsplanen (IUP) sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå de nationella målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplan och kursplaner.

Ljungbyholmsskolans individuella utvecklingsplaner ska, enligt den mall som används, bland annat för varje elev beskriva vilka kunskaper och förmågor eleven ska utveckla och vad skolan ska göra för att stödja och stimulera elevens fortsatta lärande. I de exempel på planer från höstterminen 2010 som Skolinspektionen tagit del av beskrivs inte för alla elever de kunskaper och förmågor som eleven ska utveckla och för några elever är dessa utvecklingsmål mycket begränsade. Skolans insatser för att stödja elevens lärande kan inte alltid tydligt kopplas till de kunskaper och förmågor som eleven ska utveckla.

De skriftliga omdömena ska enligt förordningen beskriva elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. I de exempel på IUP med skriftliga omdömen som inkommit till Skolinspektion från Ljungbyholmsskolan finns nationella mål angivna men inte i alla ämnen som eleven undervisas i. I årskurs 3 ges exempelvis endast skriftliga omdömen i matematik och svenska och i årskurs 4 saknas skriftliga omdömen i ämnena geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag och 2.8 Rektors ansvar.

Motivering:

Ljungbyholmsskolans rektor sammanställer resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5 på skolnivå och dessa redovisas i skolans kvalitetsredovisning. Resultat används även på individnivå på så sätt att de elever som ej når kravnivån för proven ges särskilt stöd och har åtgärdsprogram.

På skolan saknas emellertid sammanställningar av elevernas kunskapsresultat som kan visa hur väl skolan lyckas nå målen i samtliga ämnen på skolnivå över tid. Det finns exempelvis ingen sammanställning, förutom den som gjorts på Skolinspektionens uppmaning, som visar om eleverna när de avslutar årskurs 5 har nått de nationella målen i samtliga ämnen. Skolan bedriver inte något tydligt kvalitetsarbete i form av systematiska utvärderingar av undervisningen på skolnivå där kunskapsresultaten analyseras i relation till den undervisning som har bedrivits.

Att undervisningsmålen ständigt provas, att resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder provas och utvecklas är förutsättningar för att skolan ska förbättras.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Rektorn och lärarna klargör inte kunskapsmålen för eleverna.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Motivering:

Av intervjuer med elever på Ljungbyholmsskolan framgår att elevernas kännedom om kunskapsmålen varierar och beror på vilken lärare som undervisar. Det finns elever som uppger att de har kännedom om målen. Men det finns också elever som säger att

lärarna inte diskuterar målen för undervisningen med dem förutom vid utvecklings-samtalet. Dessa elever uppger att de vet att det finns nationella mål i alla ämnen i årskurs 5 och 9 och att de förmodligen undervisas för att nå dessa mål, men eleverna uppger att de inte har kännedom om vilka målen är.

Att alla elever på Ljungbyholmsskolan inte får tillräcklig information om målen med undervisningen bekräftas vid lärarintervjun. Då framkommer bland annat att det finns lärare som regelbundet samtalar med sina elever om målen medan andra gör det i liten utsträckning. En förutsättning för att eleverna ska kunna vara delaktiga och ta ansvar över det egna lärandet är att de har kännedom om målen med undervisningen. Se även nästa bedömningspunkt.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna arbetar inte aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Läraren ska enligt läroplanen se till att elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Av intervjuer med eleverna på Ljungbyholmsskolan framkommer att elevernas inflytande inte ökar på det sätt som beskrivs i läroplanen utan graden av inflytande beror snarare på vilken lärare som undervisar. Det finns elever som uppger att de får vara med och planera delar av undervisningen medan andra beskriver att det är lärarna som bestämmer både innehåll, arbetssätt och redovisningsform. Lärarna bekräftar att eleverna säger och vid lärarintervjun framkommer att lärare har uppfattningen att storleken på klassen kan hindra elevernas möjlighet till inflytande.

I Ljungbyholmsskolans arbetsplan beskrivs under avsnittet Elevernas ansvar och inflytande att skolan ska fortsätta att utveckla elevernas möjlighet att påverka det dagliga arbetet. Av arbetsplanen framgår att arbetet med att utveckla den individuella utvecklingsplanen och utvecklingssamtalet är viktiga redskap i detta arbete. Men någon tydlig strategi eller konkret åtgärd för att stärka elevernas inflytande över undervisningen har inte enligt rektorn tagits fram.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte författningens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Skolan har en plan mot kränkande behandling som benämns Likabehandlingsplan som till stora delar är utformad utifrån författningens krav. I planen beskrivs att det finns ett antal rutiner och handlingsplaner som skolan följer i olika situationer. Då det av en skolas plan mot kränkande behandling ska framgå exempelvis vilka åtgärder som skolan ska vidta vid misstanke om att vuxen kränker elev behöver relevanta rutiner och handlingsplaner föras in i planen.

I skolans plan mot kränkande behandling saknas en beskrivning av hur eleverna har deltagit i framtagandet av den nu gällande planen, förutom att de besvarat en trygghets- och trivselenkät. Se vidare Skolverkets allmänna råd om att främja likabehandlingsplan och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS: 2009:38).

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Rektorn har inte säkerställt att alla elever erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Författningsstöd:

Bilaga 3, skollagen

Motivering:

Ljungbyholmsskolan har en timplan som stämts av med övriga skolor inom Södermöre skolområde. I den nuvarande timplanen undervisas skolans elever i ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 2 och 4. I samband med att timplanen ändrades har inte rektorn säkerställt att alla elever får den garanterade undervisningstiden i hem- och konsumentkunskap. Exempelvis har eleverna i nuvarande årskurs 6 enbart fått undervisning i ämnet i årskurs 2.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Skolan utarbetar inte åtgärdsprogram i alla ämnen.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn enligt grundskoleförordningen se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd ska rektorn se till att åtgärdsprogram utarbetas.

Enligt rektorn och lärarna på Ljungbyholmsskolan utarbetas åtgärdsprogram framförallt i ämnena svenska och matematik. Om en elev riskerar att inte nå målen i andra ämnen exempelvis idrott och hälsa dokumenteras detta vanligen enbart i elevens IUP.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Skolan ger inte särskilt stöd i alla ämnen.

Författningsstöd:

4 kap. 1 § skollagen

5 kap. 4 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt skollagen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Av den sammanställning som rektorn gjort på uppmaning av Skolinspektionen, framgår att det finns elever som av lärarna bedöms att inte nå målen i engelska, fysik, idrott och hälsa, matematik, kemi och svenska. Trots detta ges inte stödundervisning i alla dessa ämnen. Enligt lärarna ges särskilt stöd för elever i årskurs 1-3 enbart i ämnet svenska och för elever i årskurs 4-6 i ämnena engelska, matematik och svenska.

Rektorn uppger att vid resursfördelningen har mindre klasser i de tidigare årskurserna prioriterats vilket enligt rektorn ökar möjligheterna till individanpassning inom klassens ram. Skolinspektionen vill dock påpeka att en individanpassad undervisning inte utesluter skolans skyldighet att ge särskilt stöd till de elever som är i behov av det.